

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ І НАУКИ

Всеукраїнська науково-практична конференція з міжнародною участю

(м. Харків, 8 квітня 2021 року)

ХНМУ
Харків
2021

Редакційна колегія:

В.А. Капустник, В.Д. Марковський, В.В. М'ясоєдов, І.В. Лещина, І.В. Завгородній,
А.О. Ніколаєва, І.В. Корнейко, К.В. Волошко, П.Д. Перцев.

А43 Актуальні проблеми вищої медичної освіти і науки: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю (м. Харків, 8 квітня 2021 р.) / ред. кол.: В.А. Капустник, В.Д. Марковський, В.В. М'ясоєдов та ін. – Харків : ХНМУ, 2021. – 205 с.

*Надіслані до Оргкомітету матеріали публікуються без редакторської
коректорської правки, відповідальність за їх зміст несе автор.*

<i>Літовченко О.Л., Завгородній І.В., Стукалкіна Д.С., Лисак М.С.</i> ЗВОРОТНИЙ ЗВ'ЯЗОК У СИСТЕМІ «СТУДЕНТ–ВИКЛАДАЧ» ЯК ІНСТРУМЕНТ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ.....	115
<i>Лобань Г.А., Фаустова М.О., Ананьєва М.М., Чумак Ю.В.</i> НАВЧАЛЬНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ВИКЛАДАННІ МІКРОБІОЛОГІЇ, ВІРУСОЛОГІЇ ТА ІМУНОЛОГІЇ: МОЖЛИВОСТІ І ПРОБЛЕМИ	117
<i>Лозвінов Д.І.</i> АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ СТАНУ ФАКТИЧНОГО ХАРЧУВАННЯ ШКОЛЯРІВ СЕРЕДНЬОГО ТА СТАРШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ	119
<i>Лозенко В.В.</i> ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ	119
<i>Локота Ю.С., Палійчук І.В., Палійчук В.І.</i> СПОСІБ ІДЕНТИФІКАЦІЇ ДОТРИМАННЯ ЧАСОВОГО РЕЖИМУ ПОЛІМЕРИЗАЦІЇ АКРИЛОВИХ ПЛАСТМАС.....	120
<i>Луцур А.В., Карчинський О.О., Калашиник М.В., Яценко М.І., Дьоміна Є.В., Юрєвич Н.О., Шушляпіна Н.О., Калашиник-Вакуленко Ю.М., Бондаренко О.В., Дзиза А.В.</i> МІСЦЕ ЗМІШАНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ В ПІДГОТОВЦІ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ НА КАФЕДРІ ОТОРИНОЛАРИНГОЛОГІЇ ХАРКІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ	121
<i>Melnyk V.V., Andriushkova N.H., Kuzminska O.V.</i> INFORMATION AND COMMUNICATION TECHNOLOGIES IN EDUCATIONAL PROCESS AT THE DEPARTMENT OF MICROBIOLOGY, VIROLOGY AND IMMUNOLOGY AND THE DEPARTMENT OF HYGIENE AND ECOLOGY No. 4 OF BOGOMOLET'S NATIONAL MEDICAL UNIVERSITY	123
<i>Maksymenko A.I., Sheshukova O.V.</i> BASIC PRINCIPLES OF PROFESSIONAL DENTISTS' COMPETENCIES FORMATION ON POSTGRADUATE EDUCATION.....	125
<i>Маланчин І.М.</i> ОСОБЛИВОСТІ НАПИСАННЯ ТА ЗАХИСТУ НАВЧАЛЬНОЇ ІСТОРІЇ ГІНЕКОЛОГІЧНОЇ ПАЦІЄНТКИ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ.....	127
<i>Малик Н.В.</i> ДЕЯКІ АСПЕКТИ ВИКЛАДАННЯ ПСИХОСОЦІАЛЬНИХ ПРОБЛЕМ В ПРАКТИЦІ СІМЕЙНОГО ЛІКАРЯ.....	128
<i>Манащук Н.В., Чорній Н.В., Бойцянук С.І.</i> КЛІНІЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ СТУДЕНТІВ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ.....	130
<i>Марковський В.Д., Маракушин Д.І., Сінайко В.М., Васильєва О.В.</i> ПІДГОТОВКА ІНОЗЕМНИХ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ В ХАРКІВСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ МЕДИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ: СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ НАВЧАННЯ.....	130
<i>Мартинюк В.М.</i> ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ ПІД ЧАС ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «АКУШЕРСТВО ТА ГІНЕКОЛОГІЯ».....	133
<i>Мельниченко О.А.</i> РОЛЬ ГАРАНТА ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ В УЗГОДЖЕННІ ЗМІСТОВНОГО НАПОВНЕННЯ ОКРЕМИХ ЇЇ КОМПОНЕНТІВ	134
<i>Мішина М.М., Коваленко Н.І.</i> ОВОЛОДІННЯ СТУДЕНТАМИ ПРАКТИЧНИМИ НАВИЧКАМИ ПРИ ДИСТАНЦІЙНОМУ НАВЧАННІ	136
<i>Молодан В.І., Александрова Т.М.</i> СИСТЕМНИЙ ПІДХІД ДО ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ МАГІСТРІВ МЕДИЧНОЇ СФЕРИ.....	137
<i>Мороз С.Г., Галій Л.В.</i> ДОСВІД ПІДГОТОВКИ ПРОВІЗОРІВ-ІНТЕРНІВ ДО СКЛАДАННЯ ЛІЦЕНЗІЙНОГО ІСПИТУ «КРОК 3. ФАРМАЦІЯ»	139
<i>Надворна О.М.</i> ПІДТРИМКА ЖІНОК ІЗ ВТРАТОЮ ВАГІТНОСТІ В БРИТАНІЇ ТА В УКРАЇНІ.....	140
<i>Назаренко З.Ю., Ющенко Я.О., Ткаченко І.М., Браїлко Н.М., Ляшенко Л.І.</i> ВПРОВАДЖЕННЯ ПРИНЦИПІВ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ У РОБОТУ СТУДЕНТСЬКОЇ НАУКОВОЇ ГРУПИ.....	141
<i>Наливайко Н.А.</i> ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ В МЕДИЧНІЙ ОСВІТІ	142
<i>Науменко В.О., Кудінова О.В.</i>	

ОВОЛОДІННЯ СТУДЕНТАМИ ПРАКТИЧНИМИ НАВИЧКАМИ ПРИ ДИСТАНЦІЙНОМУ НАВЧАННІ

Мишина М.М., Коваленко Н.І.

Харківський національний медичний університет, м. Харків, Україна

Дистанційна освіта наразі активно увійшла в життя медичних вишів у зв'язку з тривалим поширення пандемії коронавірусної інфекції, яка стимулювала розвиток і широке впровадження нових форм і методів навчання студентів-медиків. Дистанційна освіта – це особлива форма навчання, що базується на використанні широкого спектру традиційних і нових педагогічних та інформаційних технологій на основі технічних засобів, які застосовуються для організації спілкування між викладачем і здобувачем вищої освіти та самостійного вивчення навчального матеріалу [1].

Спеціалісти дійшли висновку, що найбільшій ефективності можна досягти при використанні змішаного дистанційного навчання, коли програма будується на методиках синхронного та асинхронного навчання [2]. Методика синхронного дистанційного навчання передбачає активну взаємодію викладача і студентів у режимі реального часу – on-line навчання, і, таким чином, велике навантаження на всіх учасників процесу. При асинхронній методиці (так зване off-line спілкування) більшу відповідальність за якість навчання несе студент, а викладач є консультантом. Важливо, щоб здобувачі вищої освіти навчилися самостійно оволодівати знаннями, користуючись різноманітними джерелами наукової інформації; вміли працювати з цією інформацією. Самостійне оволодіння знаннями не повинно мати пасивний характер, а навпаки, потрібно залучати студента до активної пізнавальної діяльності, яка не обмежується тільки засвоєнням знань, але й передбачає їх застосування для вирішення практичних проблем.

Згідно з програмою викладання дисципліни «Мікробіологія, вірусологія та імунологія» передбачені різні форми навчання: лекції, практичні заняття, самостійна робота. На кожному етапі навчання проводяться різні види контролю. У зв'язку з особливостями організації процесу навчання при дистанційній формі освіти постають певні труднощі при проведенні практичних занять і оволодінні студентами практичними навичками. Специфікою дисципліни є те, що на практичних заняттях студенти працюють із живими культурами мікроорганізмів та спеціальним обладнанням. У зв'язку з цим постає питання використання інших методів для формування у студентів умінь і навичок.

Найбільш прийнятними методами навчання є: усний виклад навчального матеріалу з використанням технічних засобів; демонстрація прийомів, дій у ході проведення лабораторних досліджень із поясненням правил і порядку їх виконання; використання відеоматеріалів; ілюстрація за допомогою схем лабораторної діагностики, малюнків, фотографій мікроорганізмів, їх культуральних властивостей, лабораторного обладнання тощо. До речі, матеріал у графічному вигляді сприймається краще, ніж у цифровій формі. Для засвоєння теми студенти вирішують ситуаційні завдання, складені викладачем, де надається реальна клінічна ситуація, розглядаючи яку, студент актуалізує свої знання з різних розділів дисципліни. Крім того, їх вирішення потребує від студента не тільки знань із предмету, а й логічного мислення. Доцільно складати проблемні завдання з недостатньою або суперечливою інформацією, що навчить студента орієнтуватися в інформації, знаходити ключові моменти і правильні рішення [3]. Ситуаційні завдання можуть супроводжуватися ілюстрацією біологічних властивостей мікроорганізмів чи певними результатами бактеріологічних, вірусологічних і серологічних досліджень. При обговоренні ситуаційного завдання викладач шляхом опитування перевіряє засвоєння студентами понять, здатність обґрунтувати вибране рішення проблеми. Вивчивши теоретичні і практичні основи, студенти здатні визначати, який матеріал хворого слід відбирати при тому чи іншому інфекційному захворюванні та які методи лабораторного дослідження слід використати, а також інтерпретувати результати дослідження.

У кінці заняття проводиться поточний контроль знань студентів у вигляді тестування за допомогою контролюючої програми на базі електронної платформи дистанційного навчання ХНМУ. Іншим видом контролю є перевірка протоколів, у яких студенти на кожному занятті самостійно замальовують морфологічні особливості збудників інфекційних захворювань, створюють схеми лабораторної діагностики із зазначенням методів діагностування залежно від періоду захворювання та матеріалу для дослідження.

Ефективність дистанційного навчання залежить від активної взаємодії викладача і студентів, зворотного зв'язку між ними, педагогічних технологій і розроблених методичних матеріалів.

Носіями навчальної інформації можуть бути книги (на паперових носіях і електронні варіанти), навчально-методичні посібники, методичні вказівки, довідники, аудіо- та відео-інформаційні матеріали. Особливого значення при дистанційному навчанні набуває самостійна робота студентів, на результат якої впливає її організація та допомога з боку викладача, забезпечення навчально-методичними матеріалами та вмінням студентів користуватися ними.

Слід також відмітити, що студент, який навчається дистанційно, повинен мати високий рівень самодисципліни, самоконтролю і почуття відповідальності за свою роботу.

Незважаючи на певні обмеження, використання дистанційного навчання забезпечує особистісний підхід до студентів, орієнтує їх на творчий пошук знань, дозволяє розширити організаційні форми навчального процесу, але потребує всебічної інформаційної і технологічної підтримки та використання комплексного навчально-методичного забезпечення.

Література

1. Семенець С.С. Дистанційні освітні технології: суть та характеристика // Сучасні концепції викладання природничих дисциплін в медичних освітніх закладах: Матеріали X Міжрегіональної науково-методичної конференції, 5–6 грудня 2017. Харків, 2017. С. 219–221.

2. Имангулова Т.В., Саванчиева А.С. Значение инновационных технологий в учебном процессе // Збірник наукових праць. Харків, 2013. Випуск 18. С. 63–65.

3. Виштак Н.М., Штырова И.А., Грицюк С.Н. Методы и формы дистанционного обучения в дополнительном профессиональном образовании // Современные наукоемкие технологии. – 2016. – № 6–1. – С. 107–110; URL: <http://top-technologies.ru/ru/article/view?id=35988>.

СИСТЕМНИЙ ПІДХІД ДО ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ МАГІСТРІВ МЕДИЧНОЇ СФЕРИ

Молодан В.І., Александрова Т.М.

ХНМУ, м. Харків, Україна

Актуальність. Станом на сьогодні, у розвинених країнах світу простежується активне зростання ролі освіти. Актуальність підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти у сфері медицини обумовлена активним входженням України в європейський освітній простір, необхідністю модернізації системи вищої освіти, забезпечення її висококваліфікованими науково-педагогічними кадрами, здатними здійснювати професійну підготовку нової генерації фахівців, відповідно до сучасних запитів особистості, суспільних потреб і світових стандартів.

Аналіз матеріалів публікацій з проблеми. Результати проведеного аналізу наукових праць з даної проблеми продемонстрував, що питання підготовки майбутніх магістрів є вельми актуальним серед робіт науковців. Так, питання підготовки майбутніх науково-педагогічних кадрів було висвітлене в працях К. Балабанова, Л. Бачієва, В. Вакуленко, Л. Воротняк, О. Гури, І. Бопка та ін. Питання науково-дослідної роботи майбутніх магістрів було розглянуте у працях В. Борисова, З. Ісаєвої, Г. Кловак, Л. Коржової, Є. Кулика, Є. Макагон, В. Лазарева та ін. У наукових працях О. Романишиної, та Н. Апатової значна увага була приділена науковим основам технології навчання магістрів з використанням інформаційних технологій.

Таким чином, **метою нашої роботи** було дослідження системного підходу до підготовки майбутніх магістрів медичної сфери.

Основний зміст статті. Питання підготовки науково-педагогічних кадрів в сфері медицини займає одну з лідерських позицій в навчальному процесі закладів вищої освіти. Дане питання також знайшло відображення в матеріалах Булонської угоди, до якої приєдналися 27 країн, в тому числі і Україна. Наразі Болонський процес встановлює наступні завдання для Української вищої школи, такі як: створення єдиної уніфікованої системи освіти, формування єдиних програм навчання, а також перехід на двоступеневу систему освіти “бакалавр — магістр” [1]. Станом на сьогодні, виникає потреба в уніфікації кваліфікації магістрів різних спеціальностей, в тому числі медичної сфери. Основним у присвоєнні кваліфікації магістра є вузька спеціалізація галузі його досліджень. Програма навчання майбутнього магістра повинна включати вузькоспеціалізовані курси [1].

Здобувач освітнього рівня магістра має бути готовим до проведення науково-дослідницької роботи ще на етапі навчання на останніх курсах університету та в інтернатурі. Майбутній магістр повинен володіти високим рівнем зацікавленості, професіоналізму, продуктивним мисленням та навичками професійно-комунікативної компетентності [2]. Задля цього, підготовка магістрів медичної сфери повинна проводитись з використанням сучасних інформаційно-комунікативних та